

**ENERGEETIKA- JA KESKKONNAMINISTER
MÄÄRUS**

Biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid, heitkoguste vähenemise määramise meetodika, seire ja aruandmise kord¹

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 120 lõike 1 punkti 2 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid, heitkoguste vähenemise määramise meetodika, seire ja aruandmise kord.

§ 2. Terminid

(1) Tegelik väärtus käesoleva määruse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328 21.12.2018, lk 82–209), V lisa osas C või VI lisa osas B sätestatud meetodika kohaselt arvatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine konkreetse biokütuse, vedela biokütuse või biomasskütuse tootmisprotsessi mõnes etapis või kõikides etappides.

(2) Tüüpiline väärtus käesoleva määruse tähenduses on kasvuhoonegaaside heitkoguste ja nende vähenemise hinnanguline väärtus konkreetse biokütuse, vedela biokütuse või biomasskütuse tootmisviisi puhul, mis põhineb Euroopa Liidu tarbimisel ja mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 lisades V ja VI.

(3) Vaikeväärtus käesoleva määruse tähenduses on tüüpilisest väärtusest kindlaks määratud tegurite abil tuletatud väärtus, mida võib käesolevas määruses kindlaks määratud tingimustel kasutada tegeliku väärtuse asemel.

(4) Muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütused on kütused energiamajanduse korralduse seaduse § 2 punkt 21² mõistes.

(5) Ringlussevõetud süsinikupõhised kütused on vedelad ja gaasilised kütused energiamajanduse korralduse seaduse § 32⁴ lõike 3 mõistes.

§ 3. Biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid

(1) Biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste elutsükli jooksul energiaühiku kohta tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine peab olema võrreldes fossiilsete kütustega:
1) vähemalt 50% 5. oktoobril 2015 või enne seda tegutsenud käitistes toodetud biokütuste ja vedelate biokütuse puhul;

- 2) vähemalt 60% ajavahemikul 6. oktoobrist 2015 kuni 31. detsembrini 2020 tegevust alustanud kütistes toodetud biokütuste ja vedelate biokütuse puhul;
- 3) vähemalt 65% alates 1. jaanuarist 2021 tegevust alustanud kütistes toodetud biokütuste ja vedelate biokütuse puhul;
- 4) vähemalt 80% pärast 20. novembrit 2023 tegevust alustanud kütistes elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel biomasskütustest.
- 5) vähemalt 70% ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 20. novembrini 2023 tegevust alustanud ja vähemalt 10 MW suuruse summaarse nimisoojusvõimsusega kütistes elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel biomasskütustest kuni 31. detsembrini 2029 ning vähemalt 80% alates 1. jaanuarist 2030;
- 6) vähemalt 70% ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 20. novembrini 2023 tegevust alustanud ja kuni 10 MW suuruse summaarse nimisoojusvõimsusega kütistes elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel gaasilistest biomasskütustest enne 15 tegevusaasta täitumist ning vähemalt 80% alates 15 tegevusaasta täitumisest;
- 7) vähemalt 80% enne 1. jaanuari 2021 tegevust alustanud ja vähemalt 10 MW suuruse summaarse nimisoojusvõimsusega kütistes elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel biomasskütustest alates 15 tegevusaasta täitumisest, kõige varem alates 1. jaanuarist 2026 ning hiljemalt alates 31. detsembrist 2029;
- 8) vähemalt 80% enne 1. jaanuari 2021 tegevust alustanud ja kuni 10 MW suuruse summaarse nimisoojusvõimsusega kütistes elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel gaasilistest biomasskütustest alates 15 tegevusaasta täitumisest, kõige varem alates 1. jaanuarist 2026.

(2) Kütist käsitletakse tegevust alustatuna, kui biokütuste, transpordisektoris tarbitava biometaaniga ja vedelate biokütuste ning soojus-, jahutus- ja elektrienergia tegelik tootmine biomasskütustest on alanud.

(3) Biokütuste, transpordisektoris tarbitava biometaaniga, vedelate biokütuste ning soojus-, jahutus- ja elektrienergiat tootvates kütistes biomasskütuste kasutamise saavutatavat kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist arvutatakse käesoleva määruse § 5 lõike 1 järgi.

§ 4. Muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid

(1) Muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste elutsükli jooksul energiaühiku kohta tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine peab olema võrreldes fossiilsete kütustega vähemalt 70%.

(2) Ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste elutsükli jooksul energiaühiku kohta tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine peab olema võrreldes fossiilsete kütustega vähemalt 70%.

§ 5. Biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kasutamisest tekkiva kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise määramise meetodika

(1) Biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kasutamisest tekkiva kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise määramiseks võib kasutada ühte käesoleva lõike punktides 1–4 loetletud võimalustest. Biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste kasutamisest tekkiva kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemine on võrdne:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa osas A või B ja biomasskütuse jaoks VI lisa osas A sätestatud vaikeväärtusega, kui kõnealuste biokütuste või vedelate biokütuste V lisa osa C punkti 7 ja biomasskütuse VI lisa osa B punkti 7 kohaselt arvutatav maakasutuse muudatusest tingitud süsinikuvaru muudatuste järgne aasta heitkoguse erinevus on võrdne nulliga või nullist väiksem;

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa osas C sätestatud meetodika abil arvutatud tegeliku väärtusega biokütuse ja vedela biokütuse jaoks ning VI lisa osas B sätestatud meetodika abil arvutatud tegeliku väärtusega biomasskütuse jaoks;

3) väärtusega, mis on arvutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa osa C punktis 1 esitatud valemi tegurite summana, milles mõne teguri jaoks võib kasutada V lisa osa D või osa E summeerimata vaikeväärtusi ning kõigi teiste tegurite jaoks V lisa osas C sätestatud meetodika kohaselt arvutatud tegelikke väärtusi;

4) väärtusega, mis on arvutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa osa B punktis 1 esitatud valemite tegurite summana, milles mõne teguri puhul võib kasutada VI lisa osa C summeerimata vaikeväärtusi ning kõigi teiste tegurite puhul VI lisa osas B sätestatud meetodika kohaselt arvutatud tegelikke väärtusi.

(2) Biokütuse ja vedela biokütuse jaoks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa osades D ja E sätestatud vaikeväärtusi ning biomasskütuse jaoks VI lisa osas C sätestatud kasvatamisega seotud summeerimata vaikeväärtusi kohaldatakse üksnes siis, kui selle tooraine on viljeletud aladel, mille kohta on Euroopa Liidu liikmesriik esitanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31 lõike 2 kohase aruande, et kõnealustel aladel põllumajandusliku tooraine viljelusest tekkivad tüüpilised kasvuhoonegaaside heitkogused on eelduste kohaselt eelmainitud direktiivi V lisa osa D pealkirja „Kasvatamisega seotud summeerimata vaikeväärtused“ all esitatud heitkogustest väiksemad või nendega võrdsed biokütuse ja vedela biokütuse puhul ning VI lisa osas C biomasskütuse puhul.

§ 6. Biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele vastavuse seire ja aruandmise kord

(1) Ettevõtja Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2022/996 kestlikkuskriteeriumide ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse vähese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta (ELT L 168, 27.06.2022, lk 1–62) tähenduses tagab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja kriteeriumidele vastavuse tõendamisel ja kontrollimisel:

1) biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kontrollimiseks vajaliku massibilansisüsteemi rakendamise vastavuses Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2022/996, mis tagab, et igast kütuse saadetest toodetud energia võetakse summaarse taastuvenergia arvutamisel arvesse ainult üks kord, ning massibilansisüsteem sisaldab teavet selle kohta, kas taastuvenergia tootmiseks on antud toetust, ning toetuse andmise korral teavet toetuskava liigi kohta;

2) auditeerimise asjakohaste standardite järgi sõltumatu audiitori poolt vähemalt kord aastas ja esitab auditi aruande digiallkirjastatuna Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kord aastas hiljemalt auditeeritava aastale järgneva aasta 25. veebruariks;

3) asjakohaste tõendite olemasolu.

(2) Käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele vastavust tõendab ettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 30 nimetatud riikliku kava või Euroopa

Komisjoni tunnustatud vabatahtliku kava alusel, mis on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2022/996.

(3) Kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2022/996 esitab audiitorettevõtja, kes teostab sõltumatut auditit käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni tunnustatud vabatahtliku kava alusel, Keskkonnaameti taotlusel kogu asjakohase teabe, mis on vajalik järelvalve tegemiseks, sealhulgas auditite täpse kuupäeva, kellaaja ja koha.

Andres Sutt

Energeetika- ja keskkonnaminister

Marten Kokk

Kantsler

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023).